

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie skazanego **K. K.**
o wznowienie postępowania
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia 2024 r.,
wniosku obrońcy skazanego
o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Małgorzatę Bednarek
od udziału w sprawie I KO 37/23, o wznowienie postępowania
zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia
28 października 2021 r., sygn. akt AKa 217/21.**

UZASADNIENIE

W dniu 18 maja 2023 r. w Sądzie Najwyższym zarejestrowana została sprawa o sygn. akt I KO 37/23 w związku ze złożeniem przez skazanego K. K. osobistego wniosku o wznowienie postępowania zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 października 2021 r., sygn. akt AKa 217/21, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 21 czerwca 2021 r., sygn. akt III K 467/19.

Sprawa została przydzielona sędziemu SN Igorowi Zgolińskiemu, który w oparciu o treść art. 41 § 1 k.p.k. wystąpił o wyłączenie go od jej rozpoznania. W

uzasadnieniu podał, że był członkiem składu Sądu Najwyższego, który 19 października 2022 r., w sprawie I KO 77/22, na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. i art. 542 § 3 k.p.k. oddalił wniosek obrońcy o wznowienie postępowania w sprawie skazanego K. K. , jak również stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania *ex officio*, zaś w obecnie złożonym wniosku skazany podniósł okoliczności zbliżone do tych, które były już przedmiotem rozpoznania i wyrażono ich merytoryczną ocenę.

W uznaniu tych racji postanowieniem z dnia 20 lipca 2023 r., sygn. I KO 37/23 (KRI 227), Sąd Najwyższy wyłączył sędziego SN Igora Zgolińskiego od udziału w przedmiotowej sprawie.

Sytuacja ta powtórzyła się, bowiem przy losowym systemie przydziału spraw, niniejsza sprawa trafiała do referatu sędziego SN Marka Motuka, który również był członkiem składu Sądu Najwyższego orzekającego w sprawie I KO 77/22 i którego żądanie wyłączenia go od udziału w sprawie zostało uwzględnione postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt I KO 37/23 (KRI 261). Następnie sprawa została przydzielona sędziemu SN Małgorzacie Bednarek i na tym etapie przystąpił do niej podmiot profesjonalny, obrońca skazanego K. K. , który pismem datowanym 13 lutego 2024 r. złożył wniosek o wznowienie postępowania w sprawie, o której mowa w osobistym wniosku skazanego oraz zwrócił się o wstrzymanie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Kolejnym pismem datowanym 18 marca 2024 r. obrońca wystąpił z wnioskiem o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Małgorzaty Bednarek od udziału w sprawie o sygn. akt I KO 37/23 „z uwagi na ujawnioną uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności”. W uzasadnieniu wskazał, że „K. K. jest dla Z. Z. osobistym wrogiem. Dlatego nie ma prawa do bezstronnego procesu” oraz że „SSN Małgorzata Bednarek była prokuratorem blisko związanym ze Z. Z. K. K. sformułował konkretne zarzuty względem Z. Z. ujawnione w aktach sprawy, ale także w formie protokołu zeznań jako świadek”. Nadto obrońca akcentował, iż do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego p. Małgorzata Bednarek została powołana na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o

Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) i w związku z tym przytoczył orzecznictwo Sądu Najwyższego, m.in. postanowienie z dnia 31 stycznia 2024 r., III KK 406/23, wskazujące, że „wyłączenie sędziego, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., winno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego SN, w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa, ukształtowaną na mocy ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) prowadziłyby – gdyby sędziowie ci zasiadali w składzie rozstrzygającym sprawę – do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji), ale także do przyjęcia, że sąd z ich udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym (w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie, przy czym dla podjęcia decyzji w tym względzie zbędne było zajmowanie stanowiska - w kontekście znanego faktu, że przed powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego p. Małgorzata Bednarek, będąca prokuratorem Prokuratury Krajowej i zajmująca w tej Prokuraturze kierownicze stanowisko, cieszyła się zaufaniem ówczesnego Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego - czy rzeczywiście K. K. „jest dla Z. Z. osobistym wrogiem” i jak ta okoliczność mogłaby rzutować na obiektywizm wymienionej sędzi. Wystarczyło bowiem uznanie, że ma rację autor wniosku, iż za wyłączeniem sędziego od udziału w sprawie niekiedy może przemawiać fakt, że do pełnienia urzędu sędzia ten został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, tj. organu nietożsamego z organem, którego skład i sposób wyłaniania reguluje

Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1 (zob. pkt 1. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 i inne orzeczenia SN). Ta okoliczność ma szczególne znaczenie w przypadku osoby powołanej w tym trybie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, bowiem w pkt 1. mającej moc zasady prawnej uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20) stwierdzono, że nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych sądów (uchwały tej nie wyeliminował z obrotu prawnego wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 - zob. uzasadnienie wspomnianej uchwały I KZP 2/22, także inne orzeczenia Sądu Najwyższego, np. postanowienia: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 27 lutego 2023 r., II KB 10/22; z dnia 19 października 2023 r., I ZB 52/22; wyroki: z dnia 11 października 2023 r., III KK 185/23; z dnia 18 października 2023 r., III KK 60/23). W konsekwencji Sąd Najwyższy wskazywał, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą (zob. powołane przez autora wniosku postanowienie z dnia 31 stycznia 2024 r., III KK 406/23 oraz szereg innych, np. z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22; z dnia 28 kwietnia 2022 r., IV KO 32/22; z dnia 6 lipca 2022 r., IV KO 66/22; z dnia 13 grudnia 2023 r., V KK 272/22). To stwierdzenie odnosi się m.in. do sędziego SN Małgorzaty Bednarek

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]